

EVANGÉLIKUS ÓRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egy iven.
Kéziratokat, előfizetési díjakat, hirdetések szövegét és díját NÁDASSY JÁNOS szerkesztő helyettes címére kell küldeni. A bel- és külmissióra vonatkozó közlemények Scholtz Ödön lelkész, rovatvezető címére Ágfalvára (Sopronm.) küldendő.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
NOSZKÓ ISTVÁN
rákoskeresztúri lelkész.
Szerkesztő-helyettes:
NÁDASSY JÁNOS ny. lelkész.
Főmunkatárs:
SCHOLTZ ÖDÖN ágfalvi lelkész.

A lap ára: Egész évre 12 K
Félévre 6 K
Negyedévre 3 K

Egyes szám ára 40 fillér.

* Hirdetés ára oldalanként 40 korona. *

TARTALOM-JEGYZÉK. **Vezércikk:** A lelkészi fizetésrendezés. Irta: *Wagner Ádám*, ráczkozári lelkész. — Az uralkodó egyház visszaélései elleni küzdelmek. (Folytatásos). — **Tárca:** Jézus a természetben. Irta: *Petrovits Pál*. — **Belélet.** — **Pályázatok** — **Hirdetések.**

A lelkészi fizetésrendezés.

Az „Evangelikus Óralló“ f. é. 16. számában megjelent ily című hír készlet meg-
szólalásra. A vonatkozó közlemény szerint:
„1600 K.-ás kezdő fizetés mellett 5 izben
400–400 K.-ás ötödéves korpótlékkal jön,
melylyel így a végső fizetés a kongruás lel-
készeknél is 3600 K. lenne. *Alapfizetésül a
nyugdíjintézetbe bejelentett összeg vétetnék s
1898-tól kezdődnek a korpótlék számítása.*“

Kész örömmel ismerem el a hír közlő-
jével: „hogyan ez haladást jelentene a mai
elmaradottsághoz képest,“ — de az is két-
ségtelen, hogy a lelkészi fizetésrendezésénél
ily alapelv követése reánk evangelikusokra
nézve egyszersmind nagy sérelem volna.
Mert miről is van szó? A lelkészi fizeté-
seknek egy minden bizonynyal helyes elv
szerinti rendezését egy másik elv segítségül
hívásáival agyoncsapásáról. — Avagy nem
volna-e az fizetésünknek olyatén rendezése,
melynél alapfizetésül a nyugdíjintézetbe be-
jelentett összeg vétetnék?! Hiszen nálunk
minden lelkésznek, tehát a mostani 1600
K.-ás fizetési kongruásnak is 2400 K. a nyug-
díjintézetnél a bejelentett, illetve számításba
vett alapfizetése. Miután a „kezdő“ és „alap“-
fizetés között én különbséget tenni nem
tudok, de más is aligha fog tudni, nem tu-
dom elenyésztetni azt a 800 K differenciát,
mely az 1600 K kezdőfizetés és a nyugdíj-
intézetbe bejelentett 2400 K mint kontemplált
alapfizetés között fennáll. Ezt a különbséget
a lelkészi fizetéseknek a fenti elvek szerint
rendezése ugyan eltüntetné: — de az evang.
lelkészek óriási többségének zsebéből!

Miután azonban ez elvek még nincse-
nek végleg megállapítva, hanem elfogadásuk
csak „legtöbb valószínűséggel bír“, emeljük
fel felvilágosító és óvó-szavunkat, nehogy
befejezett ténynyel szemben tehetetlenül áll-
junk. Tegyük szóvá lapjainkban e kérdést, és
tárgyaljuk a nyilvánosság előtt a szándékolt
eljárásnak reánk evang. lelkészekre s így
egyházunkra nézve is sérelmes voltát, tán
akad valaki befolyásos nagyjaink között, a
ki a kultuszminisztériumot néhány szóval fel-
világosítja arról, hogy nálunk a nyugdíjinté-
zetnél a kongruás lelkésznek is 2400 kor. a
nyugdíjba beszámított alapfizetése.

De egyébként is tegyük szóvá ezt az
ügyet a még csak ezután megtartandó tavaszi
lelkészi értekezleteken; hívjuk fel reá a kü-
lönböző fokú egyházi közgyűlések figyelmét
és ezzel bizonyára készséggel fognak segít-
ségünkre jönni, — hiszen hivatalos köteles-
ségük. Kötelessége legyen különösen az egye-
temes gyűlésnek, mely az általa alkotott és
életbeléptetett egyetemes egyházi nyugdíj-
intézeti szabályrendelet 18. §-ában világosan
kijelentette, hogy a nyugdíjba „beszámítható
fizetés csak a jelen nyugdíjintézeti szervezet
keretében és az itt szabályozott célból bír
értékkel, — ellenben kizártnak tekintendő a
fizetés fogalmából származható minden olyan
következtetés, mely a nyugdíjintézeti tag
hiványi javadalmának, illetőleg lelkészi kon-
gruájának, avagy állami adójának a változá-
sát vonhatná maga után.“

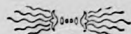
Eme §. rendelkezésének az állammal
szemben is érvényesítését kérjük egyházi
közgyűléseinktől és ennek figyelembevételét
követelhetjük az állam illetékes közegétől,

annál is inkább, mivel a nyugdíjba beszámítható fizetés kimutatásánál számításon kívül maradtak azon összegek, melyeket a kongruatörvény rendelkezései szerint teljes joggal levonásba szabad hoznunk. Ezen a törvény értelmében egyes tételeknél levonható összegek végszummája pedig különösen a legnagyobb részben természeti járandóságokkal dotált lelkészeknél, tehát az összes evang. lelkészek legalább is $\frac{3}{4}$ részénél javadalmuknak már számbajövő kontingensét képezi. Szerzett pláne törvénybiztosította jogot elvenni nem szabad, de jog- és kulturállambau nem is — szokás. Es ha a kultuszminiszteriumban — hogy enyhén fejezzem ki magam — tisztán egy számolási könnyebbséget okozó elv kedvéért ezt mégis megakarnák kísérleni, úgy csak természetesnek találhatja mindenki, hogy ez ellen mi evang. lelkészek minden ismert békességes türesünk daczára a legélénkebben tiltakozunk, és óvást emelünk.

Beküldöttük 1909-ben a fizetés kimutatói illetve bevallási íveket. Ezek alapján alapítsák meg az egyes lelkészi állásokkal egybekötött javadalmat. Ha valahol netán kétkedés merülhetne fel a számítás helyessége iránt, szerezzen magának bizonyosságot a kultuszminiszterium tetszés szerinti útonmódon. Ez ellen nem fog senkisémm tiltakozni, mert az esetleges felülvizsgálattól, nincs félni okunk, vagy valamit féltetni. Hiszen a miniszter adta egységárak alapján számítottuk ki terményjárandóságaink pénzértékét, és közhatóságilag igazolt tények szerint mutattuk ki az egyéb javadalmi részek egyenértékét, nem különben azon terheket, melyek levonásba hozhatók.

Az így és egyenként megállapított fizetést nevezhetjük azután joggal valamely lelkész alapfizetésének, mely számszerűleg csak 1600 K-val kezdődhet és ötödévenként kiegészítendő, avagy növelendő vagy mindenkör 400—400 K-val, a mely esetben azon jelenleg nem kongruás lelkészek, kiknek javadalma 3600 K-án alól van csak addig és annyit kapnának korpótlék címén, míg fizetésük a 3600 K-át eléri, vagy csak akkor élvezhetnék a korpótléket, mikor 1600 kor. alapúvétel mellett szolgálati éveik szerint arra igényük lehet.

Wagner Ádám,
ráczkozári lelkész.

Az uralkodó egyház visszaélései elleni küzdelmek.*)

Isten, ki az éjet a hold és a csillagok által világítja meg, a lelki sötétség idején is mindig támasztott embereket, kik az ő igazságának a drága kincsét megőrizték és azt a világban szerte ragyogtassák. A középkor sötét egén a keresztyén szellemek majd egy kisebb eltörülhetetlen fénysugara húzódik át. A szent írást, habár az a legtöbbekre nézve olyan volt, mintha nem létezett volna, egyesek mégis mindig olvasták és terjesztették. Semmi evangéliometlenes be nem csúszhatott az egyházba, anélkül, hogy az nagyobb vagy kisebb ellentállásra ne talált volna. A római egyház mindazokat kik az ő nézeteik előadása és terjesztése által az ő szigorúan megállapított tanáiknak ellene mondtak, az „eretnek” hirhedt nevével bélyegezte meg. Kevésbé vette azt szigorúan, ha e nézetek inkább csak tudományos természetűek voltak, és így kevésbé voltak arra alkalmasok, hogy a nép tömege közé behatoljanak, vagy ha az egyház tekintélyét és hatalmát ez által semmi veszély sem fenyegethető. De a hol ez utóbbi eset merült föl, ott mindig véres kegyetlenséggel járt el.

Mivel az egyház romlása nem hirteleni, hanem egy lassu, mindig mélyebb sülyedés volt, így eleinte csakis egyesek léptek föl egyesek ellen, a kikben a tévelygés különösen szembetűnő volt. Az igazság eme tanúi képezik a mindig növekvő, az evangélium világgosságától megaranyozott felhők, mely mint valami magasabb géniusz, az egyház sülyedő dómja fölé húzódott. Főlemelő a történet sötét lapján előtűnő fényteltjes események ilyen megpillantása. De mi ezeket mégis, nehogy célunktól messze kalandozzunk, csak futólag és csak annyiban érinthejük, a mennyiben ezek a hely vagy az időszerint a waldensiek föllépésével közelebbi vonatkozásba hozhatók.

A kilencedik évszázad közepén Jambor Lajos uralkodása a att élt Agobard lioni érsek. Ő jelentékeny befolyással bírt e császárnak fiaival való egyenletlenségeinél, és ez utóbbiak oldalán, egy a két párt közt keletkezett csatában lelte halálát.

Agobard ugyan a katolikus egyházban, vagy a mint azt ő nevezte a Krisztus házában szilárdan megmaradt, és abban a meggyőződésben volt, hogy a lelki hatalom magasan felette áll a világi hatalomnak. De mégis az ő írtaiban a legszabadabb eszméket és a tiszta evangéliumi igazságot is újra föllehetjük. Ő már az összes igazi keresztyének papiméltóságának az eszméjéhez emelkedett föl, ha bár a papi állás megvetését is, melynek egyedül volt az a joga, hogy lelki cselekvényeket végezzen, mint egy az Isten előtt különösen büntetésre méltó büntettet gáncsolta. Nála Krisztus az egyedüli közbenjáró Isten és az emberek

*) Jelen és fáradhatatlan munkatársunk fenti cím alatt a Waldensiek történetéből egy több számra terjedő mutatványt közöl. Dacára, hogy a lap hivatása elsősorban az egyháztársadalmi eszmék, irányelvek és célok felkarolása, a mai eseményeknek és híreknek az evangélium gyújtópontjába helyezése és a szóróprizma módjára való világba bocsátása, mégis készséggel szoritunk helyet Klio tollának. Nagy tanúságokat mond el. A reformáció előtti sötét századokból mutat be néhány sístergő máglyafényt, melyben magának az evangéliumnak lobogását látjuk. Az Istenember akkor sem hagyta el övét. Megjelent a Waldensiek között is s „közbenjáróskodott eretnik kibeszélhetetlen sóhajtásokkal.” Szív indító és lélekemelő küzdelmek! A multaknak itt közlendő tanúságai is acélozzák a jövőbe vetett hitünket.

közi, és csak az élő hit, *nem pedig a külső cselekedetek* üdvözíthetnek bennünket.

Ő nem habozik azokat is eretnekeknek és házasságtörőknek nevezni, kik a lelkeszi hivatalokat nagyra-vágyásból, kapzsiságból és más anyagi célokból igyekeznek megszerezni. *Ő a biblia tanulmányozását ajánlá és az egyházi énekek és egyházi imák kijavításával megtisztítá az istentiszteletet, a melyekbe amennyire csak lehetséges volt, bibliai mondatokat szőtt be.* A legnagyobb komolysággal és igazi reformátorként lépett föl e nemes érek *a képmádás ellen*, mely az érzéki tanulatlan népnél mindinkább elharapózott. Ő e tárgynak egy kiváló iratot szentelt és ebben azt mondja többek között: -Istent kell egyedül imádni és tisztelni a hiveknek; neki kell egyedül egy alázatos és töredelmes szívnek az áldozatát bemutatni; az angyalokat és a szent embereket lehet szeretni és tisztelni, de nem szabad imádni. Nem emberekbe, hanem egyedül Istenbe vessük a mi reménységünket, nehogy ama prófétai szó illjék ránk: »Átkozott az az ember, a ki emberekben bízik.«

Még Agobárdnál is merészebben lépett föl *Klaudiusz*. Születésére nézve ő is spanyol volt, mint amaz és mint kezdetben lelkesz a *Jámbor Lajos* udvarában élt. Midőn ez atyjának Nagy Károlynak a halála után a 814-dik évben a császári koronát elnyerte, Piemont fővárosának *Turinnak* a püspökévé neveztetett ki, hogy ez ország eivilágiasodás, tudatlanság és babonaság által mélyen sülyedt emez egyházának a megjavításán munkálkodjék. A szentírásban egészen jártas levén — a Pál apostol leveleivel kitűnő magyarázatokat írt — igazi, olykor talán túl heves buzgalommal végezte Klaudiusz az ő reformációi munkáját s az ő császárszárnyai alatt I. Paschalis pápának a bosszankodásáól sem engedé magát megzavartatni. Ő a képeket és a kereszttjévényeket számüzte a templomokból bátran föllépett a római bucsujárások ellen és a nép kezébe adta a bibliát. „Ha ezek” — ugymond — „a kik a bálványimádást elhagyták, a szentek képeit imádják, úgy nem a bálványokat hagyták el, hanem csak a neveiket változtatták meg” — „Senkise bizakodjék az ő érdemében, vagy a szentek közbenjárásában. A ki ugyane hitet és ugyanez erényt napvilágra nem hozza, melyről a szentek tettek tanúságot és a mi által ők egyedül Istennek tetszettek, az nem üdvözölhet.” Másnak az üdvössége által senki sem válik annak a részesévé, épp oly kevéssé, mint a hogy mi másnak az okossága, vagy a bátorsága, vagy a mértékletessége által közvetlenül okosak, bátrak, vagy mértékletesek nem lehetünk.” „A mi vallásunk nem állhat a holt emberek imádásában, a kik ha kegyesen éltek, nem kívánnak ilyen imádást; az ő követésük által tiszteljük őket, úgy pedig semmiképpen, hogy imádásunk tárgyaivá tegyük őket.” „Miért hajtod meg nemszabad testedet az érzéketlen földi emberi mű előtt? Ime Istea téged egyenesnek teremtett, és még a többi élő lények a föld felé hajolnak, te egyenesen jársz, és arcod az égbe és Istenhez emelkedik föl. Oda tekintsz föl, oda emeld föl szemeidet, keresd Istent a magasságban, hogy az alacsony földi dolgokat nélkülözni tanuld. Így megörzöd magadnak ősi nemességedet, és olyan maradsz, a milyennek az Úr téged teremtett.” „Ha minden fát egy kereszt alakban imádni akarunk, mivel Krisztus a keresztfán függött, úgy sok más egyebet is imádnunk kellene, a mivel ő, testben élve, érintkezésbe jött. Így minden szűzet is imádnunk kellene, mivel őt egy szűz szülte; így a

jászolt is imádnunk kellene, mivel ő egy jászolban feküdt; így a szamarat is imádnunk kellene, mivel Jézus egy ilyenre ült és a hajót is, mivel ő gyakran abból beszélt a néphez. Isten azt paraucsolá, hogy a keresztet *hordozzuk*, nem pedig hogy azt *imádjuk*; ők azt imádni akarják, midőn azt sem lelki, sem testi módon hordozni nem akarják.” „Ti vakok, így kiált ő fel szent buzgalmában, térjete vissza az igazi világossághoz, a mely világosság a sötétségben fénylik, és a sötétség azt meg nem foghatja; ti a kik ama világosságot nem látva meg a sötétségben jártok és nem tudjátok, hogy hová vezet az titeket, mivel a sötétség elvakította szemeiteket.” Még Agobárdnál is tisztábban és határozottabban megkülönbözteti *Klaudiusz a láthatatlan egyházat*, mint az Úr tiszta szent gyülekezetét *a láthatótól*, melyet a Krisztus lelke még nem hatott át teljesen. Még határozottabban mint amaz, emeli ő ki (a galatákhöz írott levél magyarázatában) az evangyélium alap gondolatát, *„hogy az ember Isten előtt nem a törvénycselekedeteiből igazul meg, hanem kegyelemből, a Jézus Krisztusban vetett hit által.”* Komolyan lép ő föl az ellen az esztelenség ellen, hogy csak Rómában lehet föltalálni a bűnök igaz bocsánatát és hogy bűnbánatot tegyenek, szükségképpen e városba kell *búcsúra menni* Sőt Klaudiusz több helyen tagadja azt, *hogy a római püspököt megilletné az a méltóság, hogy ő a Krisztus helytartója.* Ő azt mondja, hogy nem az nevezheti magát *apostoli úrnak*, a ki *pusztán az apostoli székből ül*, hanem csak az, a ki *Krisztus aposzólának a kötelelességeit is lelkiismeretesen teljesíti*; az előbbire vonatkoznak az Úrnak szavai (Máté 23. v. 2.) *„A Mózes székében ülnek az írástudók és a farizeusok.”* Ott a hol a búcsújárásról szól egyenesen azt fejtegeti: *„Mi tudjuk, hogy ez a visszaélés a megváltó ama félreértett szavaiból származik, midőn Péterhez így szólott: (Máté 16. v. 18.) „Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem föl az én anyaszentegyházamat, és átadom neked a nagy országnak kulcsát. Ezért akarnak az esztelenek gondatlanul minden szellemi mélyebb belátásért Rómába utazni.”* Elgondolhatjnk, hogy a reformátorok ez érdeemes előfutárának mennyi ellenséges támadást kellett eltűrnie. *„Szomszédaimnak,”* — írja ő *„bosszúságuk”* és ismerőseimnek borzalmuk lettem, annyira, hogy a ki engemet lát, engem nemcsak kigúnyol, hanem mindenki újjal mutat reám. Az irgalomnak és vigasztalásnak az atyja azonban engemet megerősített az én szükségemben, és általa támogatva tovább is megfogok állni minden támadásban, fölvéve az igazság fegyverét és védve az üdvösség sisakjától.” Bátran küzdött Klaudiusz tovább és az Isten, a kiből bizott, békés halált ajándékozott neki a 839-ik évben egy oly mozgalmas élet után. Az ő elhunytával működésének az áldása nem vészett el; sok fogékony lelkekben tovább éltek az ő tanai és csendesen plántálódtak át nemzedékről nemzedékre.

A tizenkettedik évszázad kezdetén Franciaország déli részében *Bruys Péter* lelkesz lépett föl mint reformátor. Ő elveté az egyház tekintélyét és a hitre nézve semmitsem akart mint kötelezőt elfogadni, ami a szentírásból ki nem mutatható. Miután húsz évig mint prédikátor működött, Laugnedocban, St.-Gilletnél egy dühöngő néptömeg megragadta őt s máglyára hurcolta.

Még nagyobb csődületet és még magasabb tekintélyt szerzett magának Chugni Henrik, a kitűnő szerzetes, az ő tanítványa és utódja. Ő mint tües ifjú elhagyta

a kolostori élet magánosságát, és mint bűnbánatot prédikáló, szerzetes ruhában s mezitlab járt-kelt a nép között, meglegedve mindazzal, a mit néki a polgárok és falusiak élete fentartására nyújtottak. A beszéd nagy hatalmával megáldva és mint a bibliában jártas, az uralkodó bűnök, klvált a papság bűnei ellen buzgólkodott. Az emberek az ő bűnbánati predikációi által annyira találva érezték magukat, hogy őt profétaként tisztelték, a ki beláthat az emberek belsejébe, és azt állították, hogy még a köszívnek is meg kell általa lágyulnia.

Henrik sem ismert el egy tant sem, a mit a szentírás szavaiból határozottan kimutatni nem lehet, s arra használta fel azokat az adományokat, a miket neki nyújtottak, hogy azok által férfiakat és nőket szabadított meg a jobbságtól, s szegényeket ruházott és táplált. Tekintélye úgy az előkelők mint az alsóbbrendűek közt oly nagy volt, hogy ellensége, a már említett Klervói Bernát így panaszkodott: „a templomok gyülekezet nélkül vannak, a gyülekezetek pap nélkül, a papoknak nem adják meg az őket megillető tisztele et, a templomokat a zsinagógákhoz teszik hasonlóvá, a szentségeket nem tartják szentnek, az ünnepeket nem ünnepelek többé! — Miután hosszabb ideig a Provánszban, s Toulus és Albi vidékén működött, Samson a reimsi érsek a személyét hatalmába kerítette, és az ebben a városban 1184-ben tartott zsinaton elítélte őt szűk koszt mellett élethosszig tartó fogságra. Nemsokára ezután meghalt.

Ugyanily szigorúsággal, de mégis inkább *politikai*, mint *vallásos* szempontból lépett föl Bresciában, felső-Olaszországban egy Arnold nevű lelkész, az egyház eifajulása, és a pápa világi hatalma ellen. Ő maga igen szigorú életmódot folytatva, azt kívánta, hogy a püspökök és apátok a szentírás tanait köveve, a világi foglalkozásról mondjanak le, és mindezeket a fejedelmeknek engedjék át. A papok elégedjenek meg azzal, a mit a gyülekezet szeretete nyújt nekik az ő életfentartásukra. II. Incze arra kényszeríté e veszélyes férfiut, hogy Itáliát hagyja el; de az ő eszméi visszamaradtak. Róma polgárai végül egyenesen azt kívánták a pápától, hogy ő a papság kormányzására szoritkozzék, és a polgári ügyek vezetését egy tanácsra bízták. Igen, oly messzire mentek, hogy a Szentatyának ünnepélyesen fölmondták az engedelmességet, és ő ellene a német császárral, a római szabadállam helyreállítására szövetkeztek. A nyugtalanság hosszú ideig tartott tovább, míg végül I. Frigyes császár az 1116-dik esztendőben Arnoldot hatalmába kerítette, és őt IV. Adorján pápának kiszolgáltatta, a kivel épen alkudozásban állott. Arnoldot felakasztották, holttestét megégették, hamvait a Tiberbe szórták, hogy az általa fölleskített rómaik az ő csontjait mint egy vértanú ereklyéit valamiképp ne tisztelhesék.

Mind ezen jelenségeknél veszélyesebb volt Rómára nézve egy gyülekezet föllépése, a mely távol minden kicsapongások és túlzásoktól, megőrizte a keresztység eredeti egyszerű kincseit és egy valódi evangyéliumi hitnek a titok teljes erejével, az egész átalakulásának a csiráját hordozá keblében. Ez a waldensek gyülekezete volt.

E felekezet nevérol és eredetéről a tudósok sokat vitatkoztak és írtak. Maguk a waldensi írók sincsenek egyáltalában egy véleményen a felöl *) Az ál-

*) A ki e nehéz tárgy felöl közelebbi értesülést akar, az olvassa el dr. Hahn. Ch. A. részletes fejtegetését a felöl: „Az eretnek története a középkorban“. Második kötet, „Bibliás eretnokség.“ Stuttgart. Steinkopf J. F.-nél.

talános s az újabb történetíróktól is megtartott felfogás szerint a waldenseket Wald Péter lioni kereskedő hívta életre és azok töle nyerték nevöket, aki a tizenkettedik évszázad második felében élt. Ennek azonban ellene szól az a körölmény, hogy a waldensek legrégibb iratai kétségkivül e század kezdetéről származtak, és ugyanazok egyikében már a „waldensi“ név mint egy határozott, a római egyháztól eltérő valóság közösség megjelöléseként fordul elő.

(Folyt. köv.)

T Á R C A.

Jézus *) a természetben.

I.

Ki, ki a mezőre, a szabadba vágyom:
Elterülni fűvön, mint egy puha ágyon,
Melyet a természet gyöngéd keze vetett:
Megenyhülni rajta, ha' ki fáradt, beteg!

Ki, ki a mezőre, a szabadba vágyom,
Ahol a fű, virág, — mind megannyi lányom:
Hogy Te is itt jártál, Uram! Mind reád vall:
A fű selymével, virág illatával.

Ki, ki a mezőre, a szabadba vágyom,
Hol körülfog Lelked oly titkosan, lágyon;
Ahol minden Rólad, rejtelmesen, beszél:
Szárnyalva a madár, lágyan lengve a szél . . .

Pihenek a fűvön, halkan álmodozván,
Minden felöl szavad szól susogva hozzám,
Merre csak a határ mosolygva kitarul: —
Az „égi madár“-ról, „mezők liljomá“-ról . . .

S e mélységes, örök tanítást hallgatom
Ahitatos hittel, szótlan', hallgatagon;
S epedő lelkem itt, e szent csoda szótúl:
Hogyha fáradt, — pihen, hogyha beteg, — gyógygul!

II.

Elöttem a tiszta, messze szemhatáron
Hegy-halmaz homálylik, mint valami álom;
Körbe', hosszú sorban, hallgatag' elnyúlnak,
Rájok az égívek lágyan leborúlnak.

Magasan e hegyek feje fölött pedig
Az égbe óriás orom emelkedik:
Feje-fönnen tartva, egyedül ott székel
Magas méltósággal, félelmes fönséggel!

Közeledjem hozzá ha minél messzebrül.
Antúl magasabb lesz, antúl inkább szebbül;
S ha melléje megyek, bármelyik oldalon:
Szépségét, nagyságát én föl se foghatom . . .

— Így van Veled, Uram, a parányi ember,
Ki Feléd igyekszik szent töredelemmel;
Hozzád minél közel'b megyek, közel'b vagyok:
Istenséged annál dicsőbb, annál nagyobb!

Petrovics Pál.

*) A Jézus c. ciklusból.

BELÉLET.

Gyurátz Ferencz — 70 éves. A Pápai Hírlap írja s mi lelkünk melegével s érzelmeink szeretetteljes bensőségével csatlakozunk az alábbi közleményhez: Gyurátz Ferencz püspök április 27-én érte meg áldásban gazdag életének 70-ik évfordulóját. Megérte a Gondviselés örökös kegyelméből teljes testi erőben s a léleknek azzal az energiájával, mely működésének intenzitásában ifjak, férfiak egész nemzedékeit megszegyeníthetné. A nevezetes, szép évfordulót a fenkölt gondolkodású püspök nem töltötte székhelyén, Pápán. Nyilván így akart elkerülni minden ünnepelést, amitől szerénységében előkelő lénye mindig fázott, mindig irtózott. Részünkről tiszteljük ez érzést s nem akarunk gyöngédtelenek lenni. De viszont nem zárkozhatunk el az elől, hogy e város lakossága nevében, Pápa városában, melylyel Gyurátz Ferencz egyénisége, élete, működése össze van forrva. kifejezést ne adjunk érzelmeinknek abban a forró óhajban, hogy a kegyelem Istene tartsa meg mai testi és szellemi frissességében évek igen hosszú során át számunkra, egyháza s a Magyar haza javára Gyurátz Ferenczet!

Nyugalomba vonulás. Ismét egy a nagy papok közül. Sántha Károly a sárszentlőrinczi ev. egyház lelkésze a feltámadás ünnepén búcsút mondott kedves gyülekezetének s ezzel búcsút mondott mindnyájunknak. A szomorú hirre önkényt ajkunkra tolul a marasztaló íge: maradj még velünk! A kegyelem Istene valóban megtartja őt egyházaink és az Istent kereső lelkek számára mindörökké. Ujabb korunk vallásos költészetének legszebb gyöngyeit neki köszönhetjük. Egyházi költemények, Buzgóság könyve, Órangyal, Költemények, Adventi és böjti imádságai ércnél maradandóbban őrzik meg majd emléket. A dunántuli új énekeskönyvben 105 eredeti és 69 átdolgozott ének az ő nevét viseli. Termékeny szellem, ki az örökélet számára hintette el a magot. Adjon neki az emberi elismerésnél méltóbb jutalmat a mennyei aratás Ura.

A tiszai ág. hitv. egyházkerület Nyiregyháza városában 1911 évi május hó 15–16. napjain tartandó rendkívüli közgyűlésének s főtisztelendő Geduly Henrik megválasztott püspök úr felavatási és beiktatási ünnepélyének sorrendje. Május hó 15-én: Délután 1 óra 39 perczkor a Szerencs felőli, délután 1 óra 50 perczkor a Debrecen felőli vonatokkal érkező vendégek fogadtatása a vasútnál. Az elszállásolás iránt a vasútnál a karszallagos rendező-bizottsági tagok intézkednek. Délután 5 órakor gyászistentisztelet a templomban, boldogult Zelenka Pál püspök emlékére. Szónok: Nemes Károly egyházkerületi jegyző, diósgyőri lelkész. Délutáni 6 órakor egyházkerületi értekezlet a központi népiskola dísztermében. Esti 7 és fél órakor fáklyásmenet a püspök tiszteletére. Esti 8 és fél órakor a Bessenyei-körben művész-estély a vendégek tiszteletére. Esti 10 órakor ismerkedési-estély a Korona-szálló termeiben. — Május hó 16-án: Délelőtti 9. órától püspök-avató ünnepély a templomban. Bevezető énekvers után oltári ima, mondja Korbély Géza egyházkerületi jegyző, eperjesi lelkész. Egyházkerületi felügyelő megnyitja a közgyűlést. A szavazatbontó bizottság kettős jegyzőkönyvének felolvasása s a választás eredményének kihirdetése. A megválasztott püspök nyilatkozata a választás elfogadása iránt. Terray Gyula püspökhelyettes úr az Úr szent vacsorájában részesíti; Scholtz Gusztáv püspök úr felavatja, megesketi és megáldja; Az esperesi kar megáldja a

püspököt. A felavatott püspök imája és áldása. — Ezek után a rendkívüli közgyűlés folytatása. A püspök székfoglaló beszéde. Esetleges intézkedések s a közgyűlés berekesztése. Délutáni 2 órakor közebed az Erzsébet-ligeti pavillonban. Egyben értesítjük ez ünnepélyre jönni akaró közgyűlési tagokat és vendégeket, hogy a püspöki titkár felelős szerkesztőnk útján kérvényt adott be a kereskedelmi minisztériumba kedvezményes vasúti jegyek kiadása iránt. Felelős szerkesztőnk személyesen eljár, a kérvényt beadta s annak kedvező és gyors elintézéséről biztos ígéretet nyert. Mindazok tehát, a kik ily kedvezményes vasúti jegyváltására szóló igazolványt igénybe venni óhajtanak, forduljanak a püspöki titkár úrhoz Miskolcra, a honnan névre kiállítva az igazolványt megkapják. Miniket őszinte örömmel tölt el, hogy Homolla I. lelkész felszólalása folytán szolgálatot tudtunk teljesíteni.

Lelkészválasztás Nagyszénáson. A békési esperesség egyik ifju anyaegyházának Nagyszénásnak ujonnan választott lelkészét Klár Belát április 30-án iktatta hivatalába az esperes megbízásából Keviczky László egyházmegyei főjegyző. Az ujonnan választott lelkész, ki az egyház anyásítása után első lelkésze volt a nagyszénási, szép virágzásnak indult gyülekezetnek s négy évi ott lelkészkedése után az újfazekas varsándi egyház meghívását fogadta el, most visszatért Nagyszénásra egyhangú meghívás útján. Fogadtatása április 30-án korán reggel történt s az egész község talpon volt. A hívek apraja-nagyja kivonult a vasutállomásra hatalmas nemzeti zászló után tódulva az óhajtott találkozássra. A megérkezett lelkész Hegyi Lajos II-od felügyelő az egyház-, Manzel községi főjegyző pedig a község nevében üdvözölték; a menetet lovas bandérium vezette s nagy lelkesedéssel vitték a hívek lelkészőket a paplakra. A beiktatásra zsúfolásig megtelt a templom. A beiktatást teljesítő lelkész Ján. ev. XXI. 15–17. alapigékből kiindulva fejtegette, hogy „A Krisztus szíve szerint való lelkipásztort a Krisztus iránt való szeretet avatja igazi pásztorra.“ — A beiktató beszéd s a beiktatási szerződés után az ujonnan megválasztott lelkész tartotta beköszöntő és székfoglaló beszédét II. Kor. N. 1–6 ígék alapján. A kiváló szónok nagy hatással beszélt régi híveihez, kiknek szeretete nem lanyhult s fejtegette hogy az úr szolgáljaul érkezett körükbe, ki mint ilyen tudja, hogy az úr szolgálainak fontos ez intés: Ne restelkedjünk a mi tisztünkben. Nem magunkat prédikáljuk. Ne legyen homályos előttünk az evangélium. Élünk abban.“ — A templomi ünnepség után közebedre gyűlt az egyház község közönsége, hol még számos lelkes felköszöntőben ünnepelték lelkészőket a nagyszénási hívek.

Halálozás. A késmárki ág. hitv. ev. kerületi liceum pártfogósága és tanári kara mély fájdalommal jelenti Oszvald György liceumi felügyelő úrnak folyó évi április hó 29-én, életének 63-ik évében történt elhunytát. Nagyérdemű halottunk földi maradványait hétfőn, május hó 1-én, d. u. 1/24 órakor kísérik a gyász-házból az evang. templomba s onnan örök nyugvóhelyére, a késmárki temetőben levő családi sírboltba. Nemes buzgalommal, önzetlen lelkes odaadással munkálkodott közel 6 éven át intézetünk élén s vezette ősi liceumonkat a haladás, a fejlődés útján. Áldásos tevékenységével maradandó emléket állított magának. Áldott emlékét őszinte hálával, tisztelettel s szeretettel őrizzük szívünkben. Késmárk, 1911. évi április hó 29-én.

A lip-tói esperességnek kifejezett kívánságára minden kommentár nélkül közöljük az alábbiakat:

Kivooot.

A lip-tói ág. h. ev. esperességnek Liptószentmiklóson 1911. évi március hó 29-én Simkovic János és Ruziák János, folytatálagoean pedig Simkovic János főesperes és dr. Burján József esperességi felügyelő társelnöklése mellett tartott rendkívüli közgyűlésének jegyző könyvéből

5. pont.

A lip-tói ág. h. ev. esperességi közgyűlés a szepesi esperességi felügyelő úr és a tiszai esperes úrtól is származó gyanúsítások folytán kijelenti, hogy a lip-tói egyházak, illetve azok képviselői a tiszai ág. h. ev. püspökválasztás alkalmából senkivel alkudozásokba nem bocsátkoztak, nem paktáltak, senkit semmiféle sérelmekkel fel nem kerestek, senkitől semmit el nem fogadtak, semmiféle előnyök nyújtására ígéretet senkitől nem kértek és nem kaptak s a választást legjobb meggyőződésük szerint, kizárólag magyarhoni három nyelvű ev. egyházunk jól felfogott érdekének szem előtt tartásával ejtették meg.

Minden ezen ténnyel ellenkező gyanúsítást a közgyűlés egyszerű rágalomnak nyilvánítván, azt megbotránkoztatással a leghatározottabban visszaütésitja.

Ezen kögyűlési határozat a „Cirkeoné Listy“ s „Evangelikus Órálló“ című egyházi lapokban közzéteendő, s külön kivonatban az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztendő.

Kelt mint fent.

Jegyezte: *Bella M. Metov,*
esp. jegyző.

A kivonat, illetve fgyrdítás hitelül

Hibben és Rózsahegyen 1911. április hó 25-én
Simkovic János, (P. H.) *Dr. Burján József,*
lip-tói esperes. egyh. felügyelő.

Bella M. Metov,
esp. jegyző.

A tiszavidéki esperességi lelkészegyesület f. évi május 10-én d. e. 9 órakor tarja ez évi értekezletét Szatmár városában. Az értekezlet tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A theol. akadémiák tanügyi tervezete. Előadja: Domján Elek. 3. A reversális-adásról. Bortnyik György. 4. Nyitott templomok. Adorján Ferencz. 5. Népiskolai könyvtárak. Harsányi István. 6. Az esperességi lelkészi könyvtár. Paaulik János. 7. Esetleges indítványok. Az értekezletet megelőzőleg a lelkésztestvéreknek urvacsorát oszt ki a helyi lelkész: Duszik Lajos. Aznap este fél 8-kor pedig vallásos estély tartatik a következő műsorról: 1. Karének. Előadja a szatmárnémeti dalkör. 2. Harmincz pénz Szász Bélától. Szavaija Nagy Erzsike k. a. 3. Ének solo. Előadja Mándy Ilonka k. a. 4. Beszéd. Tartja: Panlik János nyiregyházi ev. lelkész. 5. Hege-dün játszik Hermann László zeneisk. igazgató. 6. Karének.

Az eperjesi ev. I. anyaszentegyház év-könyve az 1910. évről. XV. Evfolyam. Eperjes, 1911, 91. lap. Ebben egy küzdő, de azért örvendetesen haladó és fejlődő, nagymultú egyházzól van szó. Szónoklatairól és nagy munka erejéről széles körökben ismert lelkésze Korbély Géza, felügyelője Bánó Aladár, iskolaszéki elnöke dr. Mikler K., az ismert nevű egyházjogász. Istentiszteleti nyelve magyar, havonki. t

egyszer német. Szül. 16 gyermek, konfirmáltatott 29 gyermek, esküdött 7 pár, ebből 4 vegyes. Meghalt 20 egyén, úrvacsorával élt (a colleg. ifjúsággal együtt) 726, hozzánk áttért 2 s kitért 1 személy. Összehasonlítás okából megemlítjük, hogy az 1710. évben szül. 73 gyermek. esküdött 28 pár, meghalt (kolerás időben) 335, az 1810. évben pedig szül. 27 gyermek, esküdött 6 pár s meghalt 19 egyén. Hová jutunk, ha ez így tovább megyen!? A múlt évi egyházi belélet különösen örvendetes. Lélekemelő mozzanata az új nép és polgári leányiskola küszöbön levő megépítése, a melyre a hívek erejökön felül adóztatták meg magukat s orsz. gyűjtéseket is megindítottak. E leányiskolától függ egyházunk léte vagy nem léte, az eperjesi pápai tanácsban. Az évkönyv új rovata az egyház örökös tagsága, a hol néhai Kubinyi Albert egyházfelügyelő 1500 koronával szerepel. A püspökválasztás mozgalma is igen közelről érintette Sáros és Eperjest. Az elhunyt püspökről melegen emlékeznek meg az évkönyv. Az egyház leglelkesebb táborára a főiskola tanáka. Áldásos működést fejt ki az ev. nőegylet Mayer E. titkársága alatt, ki hű képét adja múlt évi sikeres sáfárkodásának 2 diakóniszát tart fen. Alapító tőkéje 6025 kor. Egyházi illeték fejében a hívek 4000 koronát fizetnek. A Herfurt leányiskolai-alap 85 ezer korona. Az évkönyv végén a reformáció 4 évszázados fordulójára egyháztört. adatok beküldésére hívja fel a lelkész a híveket.

Az „Ev. Theol. Otthon“ köréből. A midőn tiszai ev. egyházkerületünk egyik legszebb hivatási intézményének, az Otthonnak „kérő“ szózatát a h. püspök úr szíves engedélyével az alább megnevezett helyeken theol. ifjainkkal személyesen mutattuk be híveinknek, állandóbb jellegű pártfogókat és támogatókat akartunk szerezni. Ez sajnos, *Nyiregyháza városát kivéve* nem sikerült. Eggyel több ok arra nézve, hogy az egyházkerület évi 2000 kor. beállításal költségvetésszerűleg biztosítsa az Otthon fentartását. Tapasztalunk leverők. Felügyelők szerepelnek 1–2 kor. adománygal. 5 évre senki sem kötelezte le magát. Tethetőbb egzházaink közül Debreczen és Rimaszombat s a lip-tói és árvai esperesség máig sem áldozott egy fillérrel sem. Befolyt adományaink különben a következők: *Boratókó R.* karácsonyi gyűjtése a Szepességen és pedig *Sz.-Bélán:* Város és takarékpénztár 5–5 s dr. Gábriel 2 kor. *Késmárkon:* Genersich T. 3. egyházközség, város, Markovics I. dr. Weisz B. Belóczy S., Kertser V., Oszwald Gy., takarékpénztár, Kottlár, Karácsonyi Zs. 2–2 kor. *Poprádon:* egyház, Varga I. lelkész és Kulmann I. 2–2 kor. *Iglón:* Város, takarékpénztár (iglói és szepesi) Fischer M. Guhr M. és Münnich Kálmán 2–2 kor. *Sz.-Olaszi:* takarékpénztár, Majunka G., Bitóóckiné 2–2 kor. *Sz.-Váralja:* takarékpénztár 5, egyházközség 4 s Szontágh S. lelkész 2 kor. *Kórompa:* takarékpénztár, Petrenkó Gy. és egyházközség 2–2 kor. s *Gölniczbánya:* Antóny Z. 6, Valkó K. 5, Város 5, dr. Streck J. 3, Valkó E., Stropm L., Streick S., Fallér S., takarékpénztár, Szentiványi A., Valkó M. 2–2 korona, — összesen 1901 kor. 10 fill. Ugyancsak *Boratókó R.* gyűjtése *Kassán:* dr. Brósz L. 5, Mohr B. lelkész, Frank H. és Fiai, Hitelbank s takarékpénztár 3–3 kor., csányi műmalom, Záborsky B., Jelzálogbank és Népbank 2–2 kor. s Beller Károly 1 kor. s Hernádvecsén br. Sardagna I. 4 s a hitelszövetkezet 3 kor. összesen 48 kor. *Hronyecz P.* husvétii gyűjtése Borsodban és Gömörben és pedig *Miskolszon:* dr. Markó, Weidlich, Megai, Vaschek,

Maurer és ev. egyh. község 2—2 kor. *Diósgyőrön*: ev. egyházközség, Széll, Éles és Ondrus 2—2 kor. s fogyasztási szöv. 5 kor. *Rozsnyón*: Bölcs házy László és Varga 2—2 kor., dr. Hajtsi S. és dr. Barkó S. 1 kor. Mindössze 105 kor. *Máczai* Lajos húsvéti gyűjtése *Nyíregyházán*: Város 5 évre 50, takarékp. egyes. 10, Szabolcsi hitelbank 5, ált. hitelint. 2, Szabolcsi agrártakarék. 5, kölcsönös segélyzőegylet 2, dr. Meskó László 10, dr. Prock Gy. 3, Barzó P. 2, Irsai G. 3, öz. Barzóné 2, Kovács K. 2, Novák Gyuláné 2, Somogyi Gy. 2, dr. Szopkó D. 3, Csengery K. 3, öz. Gyurcsánné 2, Csengery Gy. 3, Csengery M. 2, Hibján Gy. 2, Häuffel L. 2, vagyis összesen 126 kor. Eperjesen 1911 május 1-én: dr. Szlavik Mátyás, az „Ev. Theol. Otthon” felügyelőtanára Végül az Otthon házipénztárába utóbb még befolytak a következő adományok: Laposi ev. egyház és lelkésze 16·14, nagy-róczi egyház 20, franczföldi egyház 15, Hajdu János esperes 10, rozsnyói ev. egyház 12, kövii egyház és lelkésze 14·20, resiczabányai egyház 10, pilisi egyház 10, lajosfalvai egyház és lelkésze 20 és abaujszántói egyház 5 korona.

Hirdetések és pályázatok.

Pályázat lelkészi állásra.

A nyitrai megyei ágost. hitv. evang. esperességhez tartozó *lubinai* egyházközségben a rendes lelkészi hivatal lemondás folytán megüresedvén, annak betöltése végett pályázat hirdettetik.

Javadalma: új parochiális épületben szabad lakás s a hozzá tartozó kert és mellékhelyiségek használata; készpénzben 322 kor. 80 fil. azaz háromszázhuszonkét korona 80 fillér; gabonában 55 mmásza és 20 kg. azaz ötvenöt mmásza és 20 kg. rozs; három szekér szénának megfelelő rét használata; Hrussó leányegyházról egy szekér széna; tiz bécsi öl bükk tűzifa behordva és felaprítva; minden házból egy csirkét, vagy csirke fejében 50 fillért; kapás növények alá való két földecske; egyházi szántóföldek használata s ezen kívül tiz hold szántó Lubina községben és három hold szántó Hrussó községben; stó-lák; offertoriumok.

A pályázati kérvényhez melléklendő: a) keresztlevél, b) házassági levél, c) működési bizonyítvány az esperes által kiállítva arról, hogy a jelölt a magyar nyelvet s a szükséges istentiszteleti tót nyelvet bírja s hogy fegyelmi eljárás ellene elrendelve nincs. Segédlelkészek a pályázati kérvényük mellé ezen felül a theol. szakvizsgálati bizonyítványt vagy a felszentelési okmányt csatolni kötelesek.

A kellően felszerelt írásbeli pályázat 1911. évi május hó 25-ig alulírt főespereshez Hlubokán u. p. Szenicz, Nyitra m. nyújtandó be.

Hluboka, 1911. ávi április hó 29-én.

Szekerka Pál,
főesperes.

1—1

Dr. Simkó Lajos,
egyházm. felügyelő.

Pályázat.

A lipői ág. h. ev. egyházmegyébe kebelezett *szentiváni* egyházban elhalálózás folytán megüresedett *rendes lelkészi állásra*.

Az istentiszteleti nyelv tót.

Évi javadalom: 1. Készpénzben az egyház pénztárából évi 1236 kor., a miben már benne foglalítatik a termények megváltása. 2. Az 1936 koronát kitevő

erdőalap évi kamatának $\frac{2}{3}$ része. 3. Szántóföld 1 hold 228 □^o. 4. Tüzelőfa 23°, 3¹ számítva hasábfá, a melyet az egyház évi 600 koronával váltott meg. 5. Stó-lákban: a) Úrvacsoránál az egész offertorium, b) Esketés 4 kor., c) Menyasszony, egyházkelő aszony-avatása 1 kor., d) Temetés beszéddel 3 kor., imával 2 kor.

Kisporuba leányegyház addig, a mig törvényes módon nem önállósittatik, hozzájárul a fenti javadalmon kívül évi 412 koronával és stó-lával. — Anyaegyház-zá való átalakulása után ezen járuléka a lelkész javadalmából eselik

A tiszai ág. h. ev. egyházkerület lelkészválasztási szabályrendelete értelmében felszerelt folyamodványok alulírott esperesnél nyújtandók be f. é. május hó 25-ik napjáig bezárólag.

Kelt Hybbén, 1911. április hó 29-én.

Simkó János,
esperes.

Dr. Burján József m. k.
esper. felügyelő.

Pályázati hirdetmény.

A fejér--komáromi egyházmegyéhez tartozó *gyúrói* (Fejér vármegye) lelkészi állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalma: lakás; készpénz (fa-, faggyukapásföldek munkája- és fuvarváltsággal) 473·70 korona. 28·75 Hl. kenyérbuza; 10 Hl. tiszta buza, 14 hold föld, ennek megmunkálása és a termés betakarítása, 126 □-öl káposztáskert, 246 □-öl szérus kert, stó-lák és ünnepi offertoriumok; 917·04 korona congrua. A dunáninneri ker. lelkészválasztási szabályrendelet 17. §-a értelmében fölszerelt pályázati kérvények beküldési határideje f. é. május hó 25-ike.

Komárom, 1911. évi április hó 24-én.

2—2

Jánossy Lajos, esperes.

Novotny Antal

harangöntőde és
vasharanglábgyár

Temesvár, Gyár-
varos.

Aj nlj magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modorú átlyukasztott harangjait,

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alakú nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorúak. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban eg. enlő 461 kgos régi modorú haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak. — Az 1896. orsz. kiállításán milleniumi nagy éremmel kiüntetve. 11—52.

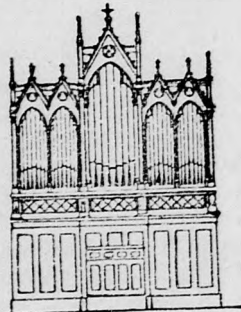
Orgonaépítési műintézet

Rieger Ottó

hazánk legnagyobb orgonájának (a király orgonájának a koronázási templomban) alkotója, villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és kir. udvari szállító, a Ferenc József-rend lovagja. A párisi, bécsi, stb. kiállításokon kitüntetve. — Kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csőrendszerű (pneumatikai) tartós, nemeshangú orgonákat szállít. 38 év óta 1600 orgonát — köztük a király orgonáját, amely mű 80 változatú és villanyerőre van berendezve — szállított. — Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat lelkiismeretes pontossággal teljesít.

Tervezeteket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld.

Pályázat.

A felsőzalatnai (Trencsén m.) ev. egyházközség lelkészi állására pályázatot hirdet. Az istentisztelet nyelve tót. Az állás kongruás. A kellően felszerelt kérvények május hó 20-ig bezárólag az alulírott es-pereshez küldendők.

Trencsén 1911. április hó.

Dr. Stúr Károly,
esp. felügyelő.

Krizsán Zsigmond,
főesperes.

Dr. C. Ernst

evang. egyházi műintézetében
(Kunstanstalt für Kirchensmuck)
Berlin W. 9, Köthenerstrasse 16.

kaphatók az összes evangélikus templomi felszerelések, stilszerű s a liturgiái követelményeknek megfelelő kiállításban, jutányos áron. Nevezetesen: urvacsorai edények, oltárterítők, oltárképek, oltári gyertyatartók, oltárszönyegek, oltári feszületek, fessett üvegablakok, szószékterítők, beteggyónási szent edények, esillárók, templomi fali gyertyatartók, keresztelő-lények, keresztelő kövek, énektablák, perselyek, szemfedők stb. stb. A cég lehetőleg németnyelvű megkeresésre a szükséges tárgyakról szívesen küld képes árjegyzéket s kívánatra ingyen szolgál rajzokkal és szövetmintákkal.

10—10

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett!

Egyházi szent edények,

úrvacsora-kelyhek, keresztelő-kannák és medencék, borkancsók.

Arany és ezüst ékszerek,

evő-eszközök, china-ezüst dísz tárgyak részletfizetésre is.

Pontos kiszolgálás

Jutányos árak!

POLGÁR KÁLMÁN

műorás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.

Budapest, VII. Erzsébet-körút 29.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

100—52.